

pov. INTERNATIONAL

NYE STEMME, SYNSPUNKTER OG JOURNALISTIK - ONLINE HVER DAG - UGBREV HVER FREDAG

Når hudfarve gør en forskel

Publiceret 18/12/2018 — i Bøger/Featured/Kultur/USA — af Hanne Dam

ANMELDELSE – Der er mange måder at læse Michelle Obamas biografi "Becoming" på. Politiken læste den med udgangspunkt i at være sort og dømte bl.a. førstedamens bog på mandens politik. Hanne Dam læste bare en bog om en genkendelig anden kvinde, skriver hun. Og i modsætning til Politiken, der gav tre hjerter, tildeler hun fem.

Langt fra skrivebordet hjemme, udnyttede jeg min frihed til at trodse en ellers indgroet skepsis overfor biografier og investerede i Michelle Obamas "Becoming;" på dansk "Min historie;" i håb om at blive klogere på, hvordan det er at vokse op som sort pige i USA.

I Obamas tilfælde historien om en pige, som skæbnen tilføjede noget ekstra, men som i den grad også selv har bidraget ved at håndtere sit liv som moderne kvinder gør: ved at knokle målrettet og vedholdende.

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker.
[Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

Alligevel er det ikke, hvor ubehageligt det end er at erkende, ualmindeligt at møde en kvinde, der klarer sig godt, med mistænksomhed.

“

Jeg fatter reelt ikke, at noget menneske kan føle sig overlegen i forhold til andre mennesker som følge af farven på deres hud

Hun lefler sikkert for sine overordnede eller sjusker med de mange børn, hun absolut skulle have. En kvinde, der bliver noget så anderledes som landets første sorte førstedame, kan godt, som Michelle Obama selv har bevist, blive umådelig populær, men tilsyneladende ikke uden undervejs at blive analyseret, målt og vejlet:

Er hun kun nået til tops ved at gå på kompromis med sin identitet som sort? Er hendes tøj ikke lidt for dyrt, hendes arme lidt for nøgne og hendes tale lidt for selvbevidst?

Ligesom der altid er noget suspekt ved en sort mand, som de hvide er vilde med, præcis som Michelle Obama selv tænkte ved sit første møde med Barack, da hun som 25-årig karriereadvokat hos det højt estimerede Sidley & Austin i Chicago blev den populære førsteårs-jura-studerendes praktikantvejleder.

Ikke desto mindre kommer hun til at elske hans lette gang på jord og kærlige overskud, loyalitet og kampkraft til fordel for ikke mindst samfundets svage. Og ja – også hans sjældent skarpe hjerne gør indtryk på den selv højt begavede Michelle. Men hun er altså heller ikke blind for begrebet *straight-acting*, som betyder, at man som ‘racegjort’ er lidt for dygtig til at nedtone sin anderledeshed for at falde ind i majoritetens norm.

Michelle fik selv den kritik fra et familiemedlem som barn: at hun talte som en *white-girl*. Og forstod, at det ikke var en kompliment i en stolt, sort arbejderklassefamilie i Chicagos South Side.

“

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker. [Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

Nu fik jeg også sat ord på. Tak. Selv læste jeg bare en *helt anden* bog end Kivi

Begrebet straight-acting – her forstået som hvid tilgang – har fået en langt mere konkret betydning for mig efter først at have læst ‘Becoming’ og dernæst [Nazila Kivis anmeldelse af bogen i Politiken](#) – i nævnte rækkefølge heldigvis, så jeg først fik min egen oplevelse af bogen, dernæst Kivis fremragende, faglige analyse af, hvad hudfarve kan betyde og give af udfordringer, når man *ikke* tilhører det dominerende flertal.

Den synsvinkel – bare det at forstå ordet ‘racegjort’ – lærte mig det, jeg håbede at opnå ved at læse bogen. Nu fik jeg også sat ord på. Tak. – Selv læste jeg bare en *helt anden* bog end Kivi.

Jeg fatter reelt ikke, at noget menneske kan føle sig overlegen i forhold til andre mennesker som følge af farven på deres hud.

Som hvid middelklassekvinde i Danmark, hvis gadebillede først i de senere år er præget af forskellige hudfarver, har jeg aldrig følt mig racegjort og læste derfor ‘Becoming’ anderledes: Som et møde med en anden kvinde. En kvinde med en anden baggrund end min, men først og fremmest en kvinde. Efter at have arbejdet med kønspolitik hele mit liv, er det min synsvinkel ikke bare at se mennesket men kønnet.

Det gør en forskel i forhold til Kivis læsning, men der er mange fælles træk i at være udfordret på hudfarve og på køn.

Stereotyp eller identitetsløs

”Enten må du passe ind i stereotypen om en sort kvinde, eller også er du succesrig, og så må du afskrive din identitet”, skriver Nazila Kivi i sin anmeldelse og spørger, om det paradoks ikke er ”alle marginale identiteters” lod her i tilværelsen? Ifølge anmelderen kan Michelle Obamas kamp fra start til slut rummes i det paradoks, som er let genkendeligt fra kønssammenhænge:

Enten må du opføre dig som en gennemsnitlig kvinde og udstråler passende ydmyghed, eller også er du dømt hård og vred, som det skete for Michelle Obama under især den første præsidentkampagne.

minoritetskvinder i baggrunden med et underbevidst signal om ikke at lytte til, hvad de siger”.

“

Da Michelle Obama bliver USA's førstedame og som en nu afgørende spiller i Barack Obamas politiske projekt får sin kropssprog og ansigtsudtryk analyseret i Det Hvide Hus, ser hun pludselig heller ikke sig *selv*, men en rappenskralde

”Når man bliver opfattet som vred og emotionel, fremkalder det så ikke bare mere af det samme,” spørger hun i bogen på baggrund af avisoverskrifter som ”Er Michelle Obama et aktiv eller en belastning?” ”Forfriskende ærlig eller for direkte?” ”Hendes udseende: dronningeagtig eller intimiderende?”

– ”Den slags gør ondt, kan jeg godt sige jer,” indrømmer hun. Men opleves altså også af hvide kvinder, bare fordi de er kvinder.

Da Michelle Obama bliver USA's førstedame og som en nu afgørende spiller i Barack Obamas politiske projekt får sin kropssprog og ansigtsudtryk analyseret i Det Hvide Hus, ser hun pludselig heller ikke sig *selv*, men en rappenskralde.

Hun talte altid om de barske tider, mange amerikanere led under, med uretfærdigheder i skole og sundhedsvæsen. ”Mit ansigt afspejlede alvoren af det, som jeg mente var på spil, hvor vigtigt det valg, nationen skulle træffe, virkelig var. Men det var for alvorligt, for strengt – i det mindste i betragtning af, hvad folk var vant at forvente fra en kvinde,” som hun skriver.

Hendes evige dilemma, forstår man, som sort, dygtig først studerende, så karrierekvinde” og siden førstedame med en selvstændig energi har hele vejen været afvejningen af, hvordan hun skal balancere sin kamptrang for især sorte pigers ligestilling i det amerikanske samfund uden at blive opfattet som kontroversiel eller besværlig. Hun holder således ofte pressen udenfor sine pigepolitiske projekter.

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker. [Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

“

Jeg genkender hendes arbejdsmæssige ambitioner som en kvinde, der vil gøre en forskel for ikke bare sig selv, men for flere. Først for enhver pris og siden i samklang med sine egne værdier

Men beskriver i bogen bl.a. et besøg på en pigeskole i Londons Islington, Elizabett Garrett Anderson School, hvor hun efter få måneder som førstedame stadig er tynget af glamour og nervøsitet for sine døtre Malia og Sasha, men kommer for at indgyde pigerne energi til at uddanne sig. Michelle Obama forklarer selv sin samfundsmæssige opstigning med uddannelse.

På skolen møder hun piger, der for 90 procents vedkommende er sorte eller tilhører en anden etnisk minoritet. Hun møder piger i hijabber, piger med engelsk som andet sprog og piger med hud i ”alle nuancer af brun.” Som Michelle Obama ser dem, kommer de til at arbejde hårdt for at ”blive set, men mødet gør også hende selv godt.

”Det var mig, som jeg havde været engang. Og jeg var dem, som de kunne blive. Energien, som jeg mærkede summe i den skole, havde intet at gøre med forhindringer. Det var den kraft, der fandtes hos 900 stræbsomme piger.” – ”... nu hvor jeg stod og talte med disse piger, følte jeg noget helt andet og rent – en forbindelse mellem mit gamle jeg og denne nye rolle. *Er du god nok? Ja, du er, det er alle.*”

Obama – en genkendelig moderne kvinde

Den ‘Becoming’ jeg læste, handler først og fremmest om en kvinde, jeg kan genkende i ‘kamp’. En, der netop kæmper med det helt grundlæggende ”Er jeg god nok?” ”Og er jeg ikke, må jeg hellere arbejde *lidt* hårdere for at blive det.” En kvinde, der er andre kvinders ven, men som mere end noget andet, er optaget af sine børns ve og vel. Børnene først – så nationen.

Jeg genkender hendes arbejdsmæssige ambitioner som en kvinde, der vil gøre en forskel for ikke bare sig selv, men for flere. Først for enhver pris og siden i samklang med sine egne værdier.

“

Som førstedame krammer hun folk, selv den majestætiske dronning Elizabeth, fordi det er et ydre udtryk, der falder Obama naturligt, når hun tager nye mennesker ind

Hun opgiver således den højtstimerede selskabsret for jobs, der involverer mennesker – nu til halv løn af stjerneadvokatens. Den unge Michelle Obama går død i at analysere dokumenter forud for diverse retssager på seksogfyrretyvende etage fra morgen til aften og keder sig, indtil kæresten Barack får pustet nok liv og mod i hende til at vende hele sit arbejdsliv på hovedet.

Som førstedame krammer hun folk, selv den majestætiske dronning Elizabeth, fordi det er et ydre udtryk, der falder Obama naturligt, når hun tager nye mennesker ind. Vi møder, som bogen skrider frem, en kvinde, der efterhånden tror på sig selv og tør være sig selv, det vil bl.a. sige energisk, engageret, smilende og varmhjertet, og som bliver taget imod, da hun indser, at det er præcis sig selv, hun skal være.

Det er en god historie – ”Min historie.”

Politik bliver hun dog aldrig vild med. Tværtimod. Hun nærmest hader politik. Frastødes på klassisk kvindevis af intrigerne, magtforholdene – det manglende samarbejde mellem fløjene:

”Vi boede i Washington nu, direkte op ad den hæslige rød kontra blå-dynamik, som jeg havde prøvet at undgå i årevis...” Men fortsætter ved siden af sine egne initiativer med at bakke sin mand op. De elsker jo hinanden.

Medskyldig som Fru Bombama?

Selvom Nazila Kivi roser Obamas biografi for at være hudløst ærlig og umulig ikke at lade sig rive med af; en følelse, jeg også sidder tilbage med; er Kivis tilgang til USA´s første sorte præsidentfrue konfliktpræget. Hvad min ikke er, formentlig fordi jeg ikke har hudfarve i klemme.

også ”lave rav i den i Mellemøsten” og ”deportere latinamerikanere som ingen anden i 20 år.” Bomber dræber ikke mindre, fordi de er monteret på et regnbueflag, lyder Kivis kommentar med et citat.

I slutningen af sin anmeldelse tildeler Nazila Kivi pludselig politisk lidenskabeligt dømmende Michelle Obama betegnelsen ”guilty by association,” der skal forstås som ’Du har ikke selv gjort noget forkert, men en af dine nærmeste har.’

Sætningen er ikke desto mindre så vægtig for anmelderen, at den tilsyneladende forklarer de kun tre hjerter, Nazila Kivi tildeler bogen.

“

Kan man trække hjerter fra en kvalitetsbedømmelse af en bog, fordi man som anmelder er politisk utilpas ved, at forfatteren er gift med og bakker op om en mand, hvis politiske holdninger og etik ikke matcher anmelderens? Hvorfor ikke holde fokus på kvinden, den tidligere førstedame og hendes måde at forvalte rollen på, som bogen handler om?

Hvorfor ikke holde fokus på kvinden, den tidligere førstedame og hendes måde at forvalte rollen på, som bogen handler om?

Kan man trække hjerter fra en kvalitetsbedømmelse af en bog, fordi man som anmelder er politisk utilpas ved, at forfatteren er gift med og bakker op om en mand, hvis politiske holdninger og etik ikke matcher anmelderens?

Vi har i min kultur ikke bare ingen førstedame, men heller ingen forventning om, at par står last og brast og til regnskab for hinandens holdninger og handlinger. Men derfor kan man som selvstændig kvinde godt samarbejde.

‘Becoming’ får fem hjerter af mig mod Politiken tre. For fra lige så mange synsvinkler, bøger kan skrives og anmeldes, fra lige så mange vinkler kan de læses.

Michelle Obama: Min historie
Oversat af Anders Juel Michelsen
Lindhardt og Ringhof
464 sider, 299,95 kroner.

Foto: PR.

FACEBOOK

TWITTER

LINKEDIN

PINTEREST

TAGS:

BECOMING

HANNE DAM

MICHELLE OBAMA

DU KAN MÅSKE OGSÅ VÆRE INTERESSERET I FØLGENDE:

**Jordemødre står
af –
fødeklinikken
gør comeback**

HANNE DAM SENESTE ARTIKLER

Hanne Dam er journalist, forfatter, foredragsholder og debattør. Hendes faglige specialer er kultur og kønspolitik med fokus på piger og kvinders vilkår og velbefindende i samfundet. Hun har arbejdet med køn hele sit liv og modtog i 1980 Cavlingprisen for at have moderniseret den kønspolitiske debat med afsmitning til de øvrige medier. Hun interesserer sig bredt for nye trends i samfundet. Og har som studielektor og censor

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker.
[Indstillinger.](#)

Jeg accepterer

lederskribent på dagbladet Information. Har sideløbende bl.a. haft sin egen klumme i Alt For Damerne, eget magasin på TV2 og medietrænet et hav af embeds-og erhvervsfolk og politikere. Var i to år informationschef i Forbrugerstyrelsen og har derudover undervist hundreder af journaliststuderende.

I disse år fokuserer hun på livets begyndelse – fødsler - i forbindelse med debatbogen ”Giv kvinderne fødslen tilbage” (Gyldendal). Bogen undersøger, hvorfor så mange unge kvinder i dag oplever at have dårlige fødsler og får en skidt start på moderskabet. Det skyldes besparelser, men også et lægestyret hospital, hvor jordemødre med kompetence i den naturlige fødsel deaktiveres i deres faglighed. Hvis man vil honorere hende for hendes artikler i POV, kan det ske via hendes Mobile Pay: 2681 2464

Profilmfoto: Pia Tromborg

S T Ø T P O V

Støt POV med MobilePay

Støt POV's arbejde med en flad tyver (eller mere) via MobilePay 64023 eller ved at klikke på logoet her:

Støt POV som abonnent

Nedenfor kan du vælge at støtte POV med et fast månedligt beløb på 20, 100 eller 1000 kr. via PayPal. Aftalen kan til enhver tid opsiges med øjeblikkelig virkning.

Donations-niveau

POV International anvender cookies til at optimere oplevelsen på siden og til at indsamle statistikker.
[Indstillinger.](#)

Jeg accepterer